

Univers Pedagogic

pro

34 (870),
28 septembrie 2023

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

Alteța Sa Regală, Prințesa Sofia a României, în vizită la UPSC

Facultatea de Arte Plastice și Design a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a fost onorată să găzduiască vizita oficială a Alteței Sale Regale, Prințesa Sofia a României, însoțită de Ambasadorul României, Cristian-Leon Țurcanu, și alți reprezentanți ai Ambasadei.

Vizita Prințesei și a reprezentanților Ambasadei României la Chișinău a prezentat un deosebit și marcant eveniment în istoria Facultății, subliniind importanța pe care o reprezintă educația artistică în societatea contemporană.

Oaspeții au fost întâmpinați cu căldură și entuziasm de către echipa academică a Facultății, studenți, masteranzi, cadre didactice. În timpul vizitei, Alteța Sa, Prințesa Sofia, a avut ocazia să viziteze expozițiile de artă și să interacționeze cu studenții în cadrul atelierelor de studiu. Prințesa a manifestat un interes profund pentru creația tineretului studios și pentru proiectele inovatoare ale Facultății, acestea fiind exemple de bune practici nu doar la nivel național, dar și internațional. Cu pasiune pentru promovarea culturii și a ta-

lentului artistic, vizita Prințesei Sofia reflectă sprijinul continuu pentru educația în domeniul artelor și a designului. Facultatea de Arte Plastice și Design a UPSC este dedicată cultivării creativității în rândul tinerei generații, promovării inovației și a valorilor culturale în domeniul educației artistice și stimulează pasiunea și ineditul creativ al studenților.

Administrația Facultății de Arte Plastice și Design, precum și întreaga comunitate academică a Universității, exprimă gratitudinea pentru vizită, speranța și disponibilitatea pentru noi colaborări.

Un forum național al cadrelor didactice va fi organizat în premieră la Chișinău

Peste 400 de profesori și manageri școlari vor participa la Forumul Național al Cadrelor Didactice care se va desfășura pe data de 7 octombrie a.c. Evenimentul este organizat de Președinția Republicii Moldova împreună cu Ministerul Educației și Cercetării.

Învățătorii, profesorii, cadrele didactice de sprijin, managerii școlari, formatorii naționali și locali, tinerii specialiști, studenții ce vor absolvi în acest an universitatea sunt invitați să se înscrie la eveniment accesând următorul link: <https://forms.gle/pHF9o43hdry9a1AV9>.

Subiectele abordate la Forum vizează activitatea învățătorilor, profesorilor, cadrelor didactice de sprijin, managerilor școlari, formatorilor naționali și locali, tinerilor specialiști, studenților ce vor absolvi în acest an academic universitatea.

Participanții la forum vor discuta despre inovații educaționale, oportunități și provocări, despre bunele practici din Republica Moldova și din alte țări, dar și despre cum pot fi acestea preluate și multiplicare, astfel ca fiecare copil din Republica Moldova să-și poată dezvolta potențialul și talentele.

Evenimentul va începe cu o sesiune de întrebări și răspunsuri, la care vor participa Președinta Maia Sandu și ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciu. Invitatul special al forumului este Mircea Miclea, autor, psiholog, educator, antreprenor, ex-ministru al Educației în România, întemeietor al Școlii psihologice cognitive din această țară.

Forumul Național al Cadrelor Didactice este organizat la inițiativa Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, de către Ministerul Educației și Cercetării, cu sprijinul Proiectului „Tehnologiile Viitorului în Moldova”, finanțat de USAID, Suedia, Marea Britanie, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), Norvegia, Japonia, precum și de Fundația „Orange”, în parteneriat cu Universitatea de Stat „Mediacor” și „Clasa Viitorului”.

MAI MULȚI BANI PENTRU PERFORMANȚĂ

Universitățile de stat vor fi finanțate nu doar în baza numărului de studenți pe care îl au, dar și în baza unor criterii de performanță. Astfel, instituțiile care sunt mai atractive pentru absolvenții de liceu care au medii mai mari de „opt”, dar și cele care respectă standardele de integritate și alte criterii importante, vor putea avea bugete cu până la 20 la sută mai mari. Noile prevederi se conțin în modificările la Metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor de învățământ superior, aprobate de Guvern.

Conform documentului, 75% din resurse financiare vor fi alocate instituției conform costului standard per student, multiplicat la coeficienți de ajustare (în funcție de ciclul de studii, forma de învățământ, limba de instruire și grupul de programe de studii), 20% au destinația de a susține excelența și performanța universităților, iar cel puțin 5% vor fi alocați pentru îmbunătățirea condițiilor de cazare în cămine, modernizarea bazei materiale și didactice, dotarea cu calculatoare/software/utilaje, finanțarea unor proiecte de dezvoltare instituțională.

„Vor primi mai multe resurse acele universități care sunt capabile să atragă absolvenți de liceu cu media mai mare de nota „opt”.

Pe de altă parte, vom evalua integritatea academică a universităților în baza unor sondaje reprezentative pe fiecare universitate pe un eșantion de circa 600 de studenți. Cele care vor avea cel mai bun scor, vor beneficia de asemenea de suport adițional. Totodată, având în vedere că o prioritate pentru minister este internaționalizarea și atragerea studenților străini, au fost incluse și câteva criterii de performanță pe această dimensiune și anume: ponderea studenților străini care sunt atrași de universitate, numărul și ponderea specialităților în limba engleză care sunt oferite de

universități și, nu în ultimul rând, ponderea profesorilor care dețin certificate de competență într-o limbă de circulație internațională”, a menționat ministrul Dan Perciu în cadrul ședinței de Guvern.

Alocațiile bugetare pentru finanțarea compensatorie, pentru anul financiar 2024, se vor determina în baza a 17 indicatori de performanță pe 4 direcții distincte de activitate: proces de predare-învățare; cercetare științifică, metodică universitară, performanță artistică și sportivă; dimensiunea de internaționalizare și orientare socială.

GIZ: Suport financiar pentru învățământul profesional tehnic dual

Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) va acorda suport financiar pentru unitățile economice care implementează învățământul profesional tehnic (IPT) dual în Republica Moldova. Astfel, circa 20 de unități economice, selectate pe bază de concurs, vor putea să beneficieze de până la 20 000 de euro fiecare, o condiție fiind ca dosarele cu privire la intenția de participare să fie depuse până la 5 octombrie a.c., la adresa de e-mail vet@chamber.md.

Alte detalii ce țin de participarea la schema de suport financiar „Sprijinirea dezvoltării parteneriatelor între companii și instituțiile IPT, prin achiziționarea de echipamente necesare formării la sediul unităților economice”, au fost prezentate la o sesiune de informare

organizată de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI) pentru instituțiile care implementează învățământul profesional tehnic dual.

Așadar, fiecare propunere de proiect va include, în mod obligatoriu, o cofinanțare în valoare de cel puțin 5 la sută din suma totală a ajutorului solicitat, valoarea schemei de suport financiar fiind de 400 000 de euro.

Inițiativa de ajutorare financiară a întreprinderilor implicate în IPT dual este implementată de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei – prin Acordul de Grant încheiat în data de 15 august curent, între GIZ GmbH și CCI –, cu susținerea Proiectului „Întreprinderi și Comune Puternice pentru Moldova”, fiind finanțată de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare și de Guvernul Elveției.

Cor. UPP

duel

APEL DE PROIECTE

SUPORT FINANCIAR PENTRU ACHIZIȚIONAREA ECHIPAMENTELOR NECESARE FORMĂRII ÎN CADRUL UNITĂȚII ECONOMICE, PENTRU DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL TEHNIC DUAL

giz

Ministerul Educației și Cercetării

Elveția.

România (DRRM): Contribuție la renovarea unei grădinițe din raionul Ialoveni

Instituția de educare timpurie „Albiniuță” din Dănceni, Ialoveni, are un nou spațiu destinat grupei de copii cu vârste cuprinse între 2 și 3 ani, prin contribuția financiară a Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova (DRRM).

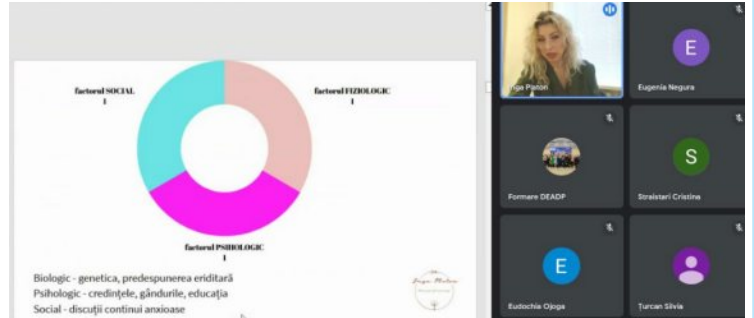
Spațiul a fost dotat cu echipamente, materiale didactice și toate cele necesare desfășurării activității instructiv-educative specifice învățământului preșcolar. De asemenea, au fost achiziționate 20 de seturi de costume populare, un bun prilej de insuflare a tradițiilor și identității comune în rândul celor mici.

La ceremonia de inaugurare, copiii au fost salutați de secretarul de stat al DRRM, Adrian Dupu, și ambasadorul României la Chișinău, Cristian-Leon Turcanu. Proiectul a fost finanțat de DRRM prin programul Educație și se înscrie în seria acțiunilor de susținere și promovare a învățământului în Republica Moldova.

Strategii de reducere a anxietății pentru comunitatea „Seniori 60+”

Adeptii programului de dezvoltare personală „Seniori 60+” au abordat un șir de Strategii privind reducerea anxietății în cadrul unui nou atelier organizat, în data de 21 septembrie a.c., de Departamentul Educația adulților și Dezvoltare personală al Centrului Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.

Psihoterapeuta Inga Platon, dr. în psihologie, lector universitar, a reamintit faptul că anxietatea este o problemă cu care se confruntă numeroase persoane în societatea modernă. În acest context, a adus la cunoștința publicului mecanismele de funcționare și tehnicile care pot menține o igienă mentală bună. E important, așa cum avem o igienă a corpului, să avem și o igienă mentală, să fim

atenți la ceea ce gândim, altfel, consecințele pot duce la anxietate. Respectiv, anxietatea generalizată, atacurile de panică, depresia etc., îl fac pe om disfuncțional atât pe plan personal, cât și profesional.

Formatoarea a vorbit participanților despre metodele de depistare a anxietății, dar și despre rutinele ce ar putea-o diminua în viața de zi cu zi. De asemenea, cei prezenți au fost instruiți cum să depisteze gândurile și scenariile negative care fură din energie și aduc agitație, cum să depisteze

anxietatea adecvată situației ce are un grad ușor sau moderat de manifestare, când situația este gravă și trebuie să mergem la doctor.

La sfârșitul activității dna Platon a reamintit că persoanele care au misiunea de a învăța pe alții și vor s-o facă eficient, creativ și productiv, trebuie să aibă grijă ca aceste simptome enumerate să nu le lezeze personalitatea, altfel nu și vor atinge scopul.

Silvia ȚURCAN

UPSC: distincții înalte la Salonul de carte INVENTCOR-2023

În cadrul Salonului Internațional de Inventică INVENTCOR-2023, care s-a desfășurat în perioada 14-16 septembrie 2023, la Deva (România), Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, a înregistrat noi performanțe, obținând distincții înalte:

Medalii de aur pentru invenții în domeniul sintezei compușilor coordinativi cu proprietăți utile în biologie și inginerie (prof. univ., dr. Eduard Coropceanu);

Medalie de aur și Cupa Salonului de carte INVENTCOR pentru monografia „Formation of the chemistry research competence in the interdisciplinary university context” (prof. univ., dr. Eduard Coropceanu, conf. univ., dr. Sergiu Codreanu);

Medalie de aur la Salonul de carte INVENTCOR pentru mono-

grafia „Theory and methodology of the formation of value orientation of adolescents and young people” (conf. univ., dr. hab. Diana Antoci);

Medalie de la Asociația Internațională a Proprietății Intellectuale în domeniul Invenției pentru recunoașterea valorii unei serii de invenții bazate pe sinteza compușilor coordinativi ai metalelor tranziționale cu liganzi heterofuncționali cu proprietăți utile (prof. univ., dr. Eduard Coropceanu);

Medalia de platină și Cupa Universității „Politehnica” din București pentru ciclul de lucrări în domeniul obținerii materialelor cu proprietăți utile (prof. univ., dr. Eduard Coropceanu);

Medalia de aur a ICECHIM (Institutul de Cercetări și Dezvoltare în Chimie și Petrochimie din București) pentru ciclul de lucrări în domeniul asamblării compușilor coordinativi cu

proprietăți utile (prof. univ., dr. Eduard Coropceanu);

Medalia Universității „Titu Maiorescu” din București pentru ciclul de invenții privind obținerea unei serii de compuși cu proprietăți biologice (prof. univ., dr. Eduard Coropceanu);

Diplomă de excelență în semn de recunoaștere a calității invențiilor prezentate, precum și pentru merite deosebite aduse Cercetării Științifice, Inovării și Invenției (prof. univ., dr. Eduard Coropceanu).

FELICITĂRI!

La mai mult și la mai mare!

Victor NEVOIE, exponent al excelenței în arta corală și educația muzicală

„Moldova socialistă” (1971, 1978), „Făclia” (1990), „Literatura și arta” (1997), „Timpul” (2002) ș.a.

Este și un veritabil „Om al Cetății”, apărător al limbii de stat, istoriei românilor în presă. Oprează pentru studierea în instituțiile educaționale a operelor unor personalități muzicale de importanță națională și europeană, precum Gavriil Musicescu sau George Enescu, care nu au încă busturi sau monumente în spațiile publice din Republica Moldova și nici nu se regăsesc în programe.

Promotor al reformării procesului de învățământ muzical

De la destrămarea URSS, a lansat recomandări de reorganizare a instituțiilor de profil, începând cu conservatorul și terminând cu școlile de muzică pentru copii, acestea fiind aplicate în practică doar parțial.

Victor Nevoie propune următoarele elemente ale unei reforme prin: atestarea și profesionalizarea cadrelor didactice, reinnoirea și schimbarea programelor și manualelor atât în școala generală, cât și în cea de muzică, majorarea numărului în toate unitățile de învățământ, selectarea și propagarea unui repertoriu variat și relevant, stimularea morală și materială a corurilor și dirijorilor de cor etc.

Angelina OLARU

Muzicianul și pedagogul Victor Nevoie este un nume de rezonanță în context național și european. La 15 septembrie a.c. a devenit octogenar, prilej de a-i invoca excelența contribuție la dezvoltarea culturii corale și educației muzicale în Republica Moldova. A format mari artiști, precum Radu Marian, sopran de renume internațional (numit *Privighetoarea barocă* de ziarul italian „Corriere della Sera”) sau Ruslan Solcan, instrumentist în Orchestra Operei Naționale din București. Corurile fondate și conduse de Victor Nevoie au evoluat pe importante scene europene, unde au devenit laureate.

Reprezentant al elitei artistice basarabene

Face parte din elita absolvenților anilor '70, alături de compozitorul Constantin Rusnac, tenorul Mihail Munteanu, naistul Vasile Iovu, Vasile Condrea, fost dirijor al Corului Teatrului Național de Operă și Ballet „Maria Bieșu” și al Capelei Corale Academice „Doina”, Ștefan Andronic, fondatorul Corului de Copii „Vocile primăverii”, Valentin Budilevschi, fost dirijor al Capelei Corale „Moldova” ș.a. La rândul său, a fost discipol al cunoscuților dascăli Eugen Certan, Ion Popescu, Vasile Munteanu, Gheorghe Strezev și Efim Bogdanovschi.

Dirijorul de cor, profesorul și compozitorul Victor Nevoie s-a născut la 15 septembrie 1943, în satul Arionești, jud. Soroca (actualmente, r-nul Dondușeni).

După absolvirea școlii medii (1959), în perioada 1959-1964, a urmat cursurile Facultății de Pedagogie și Muzică a Institutului Pedagogic „Alecru Russo” din Bălți (actualmente, Universitatea de Stat „Alecu Russo”), studii continuate, în anii

1964-1970, la Institutul de Stat de Arte „Gavriil Musicescu” din Chișinău (Catedra de dirijat coral), redenumit Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice (AMTAP).

De la absolvirea studiilor de învățământ superior, timp de 50 de ani, a fost director artistic și metodist la Casa Republicană de Creație (1970-2020).

Mai bine de jumătate de secol – sute de concerte pe marea scenă

Prin activitatea concertistică, pedagogică și editorială Victor Nevoie contribuie la dezvoltarea culturii naționale. A predat discipline corale la Conservatorul de Stat „Gavriil Musicescu” (1989-1989, actualmente – AMTAP), Școala de Arte „Alexei Stârcea” din Chișinău (1980-2015), Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga” (1991-1995 și 1998-2004).

A fondat și condus formațiile din localitățile Recea (1966-1991) și Lozova („Doina codrului”, 1992-2004). A creat unicul cor de băieți din republică (1980-2015), denumit „Andrieș” (1980-2005) și „Orfeu” cu juniori (2005-2015), de la Școala de Arte „Alexei Stârcea” din capitală. În 1982 Victor Nevoie s-a lansat pe marea scenă cu corul de băieți, evoluând, în premieră, la Sala cu Orgă, unde s-a bucurat de succes și recunoaștere – totodată, fiind și evenimentul de lansare pe marea scenă.

Timp de cinci decenii au prezentat peste 350 de concerte la Chișinău, Moscova, Sankt-Petersburg, București, Kiev, Lvov, Odesa, București, Brașov, Iași, Bacău, Varșovia ș.a., devenind laurate ale unor concursuri și festivaluri naționale și internaționale.

Victor Nevoie a contribuit la formarea unor cunoscuți oameni de cultură, prin intermediul Corului „Andrieș” – între care Radu Marian, Ruslan Solcan, precum menționam, dar și Ghenadie Vovceanin, artist la Teatrul Liric din Moscova, dirijorul cercetător Valeriu Vântu, profesorii

Vlad Gaju, Veniamin Tomșa, Marcel Roșca și mulți alții.

Autor de studii metodice pentru instituții muzicale de învățământ

Este autor de piese, adaptări ale cântecelor populare și romanțelor folclorice: romanța „Îți amintești”; cântecul „Măicuță” (muzică de Victor Nevoie, versuri de Grigore Viteru); „Azi-noapte la Prut - 1941” (adaptare), „Cimpoiașul” (adaptare) ș.a. Prelucrări pentru cor: „Plaiul meu, frunză de dor!” (suită corală), „La cișmele”, „Hai, hai, la vie!”, „Cântec de dor”, „Fa Ileană!” ș.a.

A compus muzică și versuri: „Satul meu, Arionești” (Imnul localității), „Imnul liceului”, „Cântec de leagăn” (pentru cor de copii), „Cântec din Basarabia”, „Izvoarașul verde” ș.a. A realizat studii metodice, culegeri, destinate instituțiilor muzicale de învățământ, precum și pentru colectivele corale și ansamblurile vocale.

A editat, în 2018, la 50 de ani de activitate, o „Crestomație de muzică corală”, dedicată Centenarului Marii Uniri.

Adept al continuității tradițiilor artei corale din Basarabia

Victor Nevoie este adeptul continuității tradițiilor artei corale din Basarabia, luând ca modele marile personalități din Basarabia – Gavriil Musicescu, Mihail Be-rezovschi, Teodor Flondor, Vasile Popovici, Alexandru Cristea, Mihail Bărcă, Ion Madonici ș.a. Și-a exprimat viziunea asupra evoluțiilor artei corale în RSSM – Republica Moldova în eseurile: „Pe calea lui Orfeu”, „Vreau un cor adevărat”, „Corul de băieți și specificul lui”, reunite în volumul „Când inimile cântă-n cor” (2016).

Profesorul Victor Nevoie a abordat chestiunea „deformării cântecului național” și necesității de a remedia situația în cauză, în paginile publicațiilor „Cultura” (1971),

Peste 1000 de elevi din Chișinău și Bălți vor beneficia de „Programul pentru o învățare mai bună”

Peste 1000 de copii din patru licee din Chișinău și Bălți, vor beneficia de „Programul pentru o învățare mai bună” /BLP/, pentru sprijinirea elevilor în situații de criză. În acest context, 60 de cadre didactice și manageriale, psihologi școlari din cele patru licee au participat la un atelier de formare în implementarea BLP.

Atelierul are drept scop consolidarea și dezvoltarea capacităților profesioniștilor din sistemul educațional în facilitarea incluziunii în mediul școlar a copiilor aflați în situații de criză, inclusiv a copiilor refugiați.

Daniela Mămăligă, directoare „Parteneriate pentru fiecare copil” /PPFC/, a menționat: „Este îmbucurător faptul că, alături de partenerii locali și internaționali am reușit, până în luna mai curent, să implementăm acest program în 16 licee din mun. Chișinău, Bălți și Cahul, pentru peste 4000 copii. Programul este apreciat atât de profesori, cât și de elevi, pentru că le oferă sprijin să-și îmbunătățească starea de bine atunci când trec prin situații trau-

matizante”. Cristina Savin, Coordona-toare Programe de Educație și Tineret a NRC: „Programul pentru o învățare mai bună” vine să consolideze capacitatea profesorilor de a răspunde adecvat la stările de stres ale elevilor și trebuie privit ca un instrument eficient și util pentru cadrele didactice. Ne bucurăm că profesorii și elevii din mai multe școli vor beneficia de acest program. Pe parcursul celor două zile de instruire, profesorii noștri vor învăța mai multe tehnici de sprijin psiho-social, exerciții de calmare care presupun reglarea respirației, reducerea stresului - toate acestea cu accent sporit pe învățarea socio-emoțională, centrată pe trăirile elevului”.

„Programul pentru o învățare mai bună” /BLP/ a fost lansat în Republica Moldova în anul 2022 și include mai multe instruirii și formări la nivel de țară. În total au fost instruiți 15 formatori naționali, 100 de formatori locali, precum și circa 200 de psihologi, cadre didactice și manageriale din municipiile Bălți, Cahul și Chișinău.

Evenimentul se încadrează în Proiectul „Asigurarea bunăstării copiilor în instituțiile de învățământ din Moldova”, implementat de PPFC în cooperare cu Ministerul Educației și Cercetării, cu susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe al Germaniei, ca parte a unui parteneriat cu Consiliului Norvegian pentru Refugiați (NRC).

Activitatea grupelor cu program prelungit pentru anul de studii 2023-2024

În fiecare an, Grupurile cu Program Prolungit reprezintă o oportunitate valoroasă pentru elevi de a se implica în activități educaționale și de dezvoltare în afara programului școlar obișnuit. Aceste grupuri nu se încadrează în serviciile educaționale școlare obligatorii, dar reprezintă un suport semnificativ pentru copii.

Pentru anul de studii 2023-2024, un număr impresionant de 38.679 de elevi au fost înscriși în aceste grupe, organizate în 1.114 grupe din 124 de instituții de învățământ primar și secundar din municipiul Chișinău.

Primăria Chișinău alocă surse financiare din bugetul municipal pentru a susține activitatea acestor grupe, luând în considerare numărul de elevi solicitanți, prezența cadrelor didactice calificate și spațiul disponibil. Salariile pentru cadrele didac-

tice implicate în aceste programe sunt asigurate din sursele bugetare. De asemenea, 20% din copiii care frecventează grupele cu program prelungit, provenind din familii social-vulnerabile, beneficiază de alimentație gratuită, în timp ce costul alimentației pentru restul copiilor este susținut de părinți.

În 35 de instituții de învățământ din municipiu funcționează clase cu profil, o inițiativă unică care există doar în școlile din Capitală și din suburbii. În acest scop, APL Chișinău a alocat aproximativ 80 de milioane de lei pentru anul curent. Aceste clase cu profil oferă elevilor oportunitatea de a se specializa într-un domeniu specific și reprezintă un alt pas important în îmbunătățirea calității educației în municipiul Chișinău.

Direcția Generală Educație Tineret și Sport reiterează ferm că orice plăți formale sau informale din partea părinților, pentru copiii care frecventează aceste grupe, sunt categoric interzise.

Festivalul Internațional de Poezie „Renata Verejanu”

S-a rotungit un frumos deceniu în care la Chișinău, cu ramificații prin toată țara, dar și peste frontierele ei, se desfășoară un proiect unic în întreg spațiul limbii române. De la ediție la ediție la Festival s-au anexat noi teritorii și renumiți oameni de creație, dornici să fie parte la proiectul ce se realizează în Republica Moldova, deoarece ei cunosc și prețuiesc opera și activitatea poetei basarabene. Coordonatorul Festivalului Internațional de Poezie „Renata Verejanu” și echipa de voluntari care au realizat ediția a X a proiectului, cu mândrie au constatat că în acești ani premiile prestigioasei competiții literare (trofee, medalii, diplome de înaltă calitate cu chipul membrilor juriului internațional) și *Antologia festivalului* (ajunsă la volumul 10) au plecat către admiratorii poeziei Renatei Verejanu din Australia, Canada, SUA, Bulgaria, Israel, Italia, Ucraina, Federația Rusă, Albania, Franța, Belgia, Macedonia, Turcia, Olanda, Danemarca, Germania, toate județele din România, și toată Moldova. Surprinși de succesul Festivalului, unul dintre membrii juriului internațional, scriitorul Petre Rău (România) avea să susțină că „tot ce ține de numele Renatei Verejanu e de durată, e de folos societății, e de perspectivă. Impactul acestei competiții literare internaționale e extraordinar de benefic pentru generația în creștere, pentru întreaga societate”.

Atât Poeta, cât și Poezia distinselor doamne a literelor românești au putut oricând să vorbească cu lumea diferitor generații fără să-și piardă spațiul său, măreția sa, omenia și demnitatea sa. Interesul crescut al oamenilor de creație de pe diferite meridiane, chiar de la lansarea proiectului sosind peste o mie de materiale la fiecare ediție, dar și bucuria copiilor, elevilor, studenților, profesorilor, bibliotecarilor, poezilor, compozitorilor, traducătorilor, artiștilor declamatori, eseistilor, artiștilor plastici de a avea posibilitatea de a participa în una, două sau trei din cele șase secțiuni a unui concurs de poezie atât de original - e o dovadă clară de înaltă apreciere a creației poetei. Vorba lui Romeo Tarhon, renumit poet și editor de la București, membru al juriului: „poetul național Renata Verejanu e cartea de vizită a literaturii române. Iar Festivalul Internațional de Poezie, ce-i poartă numele, reprezintă una dintre principalele platforme culturale de

promovare a poeziei și artei în Republica Moldova.”

Festivalul este un eveniment interdisciplinar, și, precum a comunicat poeta Renata Verejanu la *Spectacolul de Decernarea a Premiilor*, se deosebește de alte proiecte din domeniu prin durata de desfășurare de jumătate de an (de la 1 martie până la 31 august), prin etapele sale (locale, raionale, municipale, naționale și în final, etapa internațională), prin spațiul geografic cuprins, prin cele șase secțiuni de concurs. Poezii de limbă română, profesioniști sau tineri, concurează cu poezi din diferite țări în secțiunea „Poezie de autor”; tinerii declamatori, cei care vor fi viitorii artiști, prezentatori radio și tv - participă în secțiunea „Recital artistic”; traducătorii din diferite țări traduc poezia protagonistei în limba țării în care trăiesc sau au trăit, participând la secțiunea „Traduceri”; secțiunea „Poezia în viziunea artiștilor plastici” promovează artiștii plastici din diferite țări, profesioniști și tineri talenți; secțiunea „Compoziție” promovează compozitorii care doresc să scrie muzică nu pe texte ușoare, ci pe poezii profunde, metaforice. Secțiunea „Eseu” cultivă gândirea critică, obiectivă. Criticul literar Ion Ciocanu, fost membru al juriului la una din etapele municipale, afirma că *Festivalul Internațional de Poezie „Renata Verejanu”* e unicul proiect cultural-literar-educational din țară care cultivă esești. Viabilitatea evenimentului e evidentă, or, Festivalul nu și-a stopat activitatea și nu și-a în-

trerupt desfășurarea nici în perioada îndurerată de pandemie, Măria sa, Poezia, fiind pe linia întâi a procesului cultural, educațional din țară, înscriindu-se printre cele mai importante evenimente care creează plus valoare spirituală și care au dus numele Moldovei departe peste frontierele ei.

Marea descoperire a ediției a X a Festivalului Internațional de Poezie „Renata Verejanu” a fost „prințul” Alexandru Rurenchevici de la Ocnița, care la *Spectacolul de Decernare a Premiilor* a cules aplauzele furtunoase a celor peste 100 de premianți prezenți în sala impunătoare din lumea cărții a Bibliotecii „Transilvania”, obținând la secțiunea „Recital” Premiul I și Trofeul, și ca să aducă dovada că l-a meritat, micul artist s-a urcat pe un scaun, să fie văzut de toți, și a recitat poemul „Eu am știut să fac din viața mea o sărbătoare”. La această secțiune au mai fost premiați peste 40 de participanți, printre care Delia Cotoman, Ocnița, Maria Cozmic, Verejeni, Ocnița, Arina Semendeaev, slevi de la Colegiul A.Mateevici, de la Centru de Excelență în Construcții din Chișinău... La secțiunea „Compoziție” au obținut trofeul compozitorii și interpreții Olga Mațarin Trudov, profesoară la Colegiul A.Mateevici, Boris Tcaci, or.Frunze și Cristian Roșu de la Verejani, Ocnița. La secțiunea „Poezie de autor” Premiul I a mers către Bistrița Năsăud la poeta Melania Cuc, către București la poeta Camelia Florescu și către Oradea la poeta Mihaela Dindeligan. Premiul II și medalii au mers la Victor Ciobanu și Petru Rotaru, Chișinău, Premiul III și medalii la Petru Hasnaș, Chișinău și Eugenia Mihu, Hunedoara, România. În subsecțiunea „Dedicații” de Premiul I și trofee s-au bucurat poetul Tudor Palladi, poeta Geta Lipovanciu, Chișinău, poeta Natalia Mazilu Miron, Varatic, Râșcani, Premiul II și medalie au obținut Veronica Simionica Hasnaș, Bălți, Natalia Bradu, Italia, Diana Crăciun, Paris, Premiul III și medalii au obținut Mariana Decusară, Edineț, Aliona Olaru, Liudmila Vornicesco, Ocnița, Marin Rada, Slatina, Olt. La secțiunea „Poezia în viziunea artiștilor plastici” premiile au mers către com. Mereșeuca la dna Doina Obrejanu și la Verejeni, la eleva Vitalia Bularga, ambele localități din raionul Ocnița, la Maria Cațur, precum și spre Italia, la dna Ludmila Maciuga și spre Giurgiu, România, la dna Ina Stana Rebigan. La secțiunea „Traduceri” Premiul I a fost împărțit de dna Eugenia Zabolica, profesoară de franceză de la Bălți și dna Svetlana Grigoriev, Israel, fiecare obținând câte un trofeu. Trofeul și Premiul I la secțiunea „Eseu” a mers către Sydney, Australia, la poetul Daniel Ioniță, și la doamna Galina Codreanu, secrearul General al Federației Asociațiilor, Centrelor și Cluburilor UNESCO (FMACCU). Premiul II și III au fost obținute de elevele Luminița Bejenari și Cristina Bodarev. Alte Premii au fost oferite scriitorilor: Ion Anton, Galina Furdul, Lidia Ungureanu, Vasile Căpățână, Ecaterina Iurcu de la Chișinău, Vera Crăciun, Galați. La ediția a X s-au oferit 25 premii „Ambasador al Culturii”, și 10 premii de „Ambasador al Culturii Păcii”. Ediția a X a avut un Juriu Internațional constituit din mari

personalități, și un juriu lucrativ constituit din doctoranzi de la diferite instituții universitare.

Reamintim că *Festivalul Internațional de Poezie „Renata Verejanu”* este un proiect literar unic, lansat în 2014 de către *Academia Europeană a Societății Civile* (una din primele structuri moderne ale societății civile din țară), în parteneriat cu instituții științifice, instituții universitare, educaționale, muzee literare, importante biblioteci, cu Administrația Publică Locală, cu centre de excelență și licee. Primele ediții s-au desfășurat în parteneriat cu Institutul de Filologie al AȘM și Compania „Teleradio

Moldova”, apoi au urmat un șir de noi parteneri, precum: Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM, Biblioteca municipală B.P.Hașdeu, Chișinău, Centrul Internațional Academic Eminescu, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Pretura sec.Ciocana, Pretura sec. Centru, Secția Cultură Ocnița și Casa-Muzeu „Constantin Stamati”, biblioteci de la Ocnița, Drochia, Rezina, Bălți, Căușeni, Cahul, Liceul Republican „Ion Creangă” din Bălți... Proiectul e realizat în scopul susținerii creației poetei luptătoare Renata Verejanu și promovării celor peste șaptezeci de titluri de carte scrisă și editată de autoare, cărți care lipsesc cu desăvârșire din bibliotecile și librăriile din țară. Desfășurându-se an de an și devenind deja o frumoasă tradiție, Festivalul e îndrăgit atât de oamenii de creație din diasporă cât și de cei de acasă, ajungând a fi un bun al tuturor îndrăgostiților de frumos, atât al copiilor, tinerilor cât și al adulților. Festivalul dispune de zece volume de *Antologii* ale festivalului.

Renata VEREJANU, este poet, romancier, traducător, scenarist, regizor, editor, producător de festivaluri naționale și internaționale, activist civic, lider al mișcării naționale a renașterii spirituale de la Chișinău. Născută pe o brazdă de toamnă, în câmp, și adusă acasă într-o trăsură, sus, pe snopii de porumb, după cum mărturisesc băștinașii, acest alai prevestea nașterea unei personalități marcante. Școala Medie din satul natal Verejeni, Ocnița, o absolvă (1966) cu medalie de argint pentru merite la învățătură, făcând apoi, pe rând, o facultate la Chișinău, alta la Moscova și studii doctorale la București.

Debutul literar îl face pe când era elevă, în presa locală cu poezii și proză scurtă. În presa republicană debutează în 1969, ziarele *Tinerimea Moldovei*, *Cultura*, *Învățământul public*, *Chișinăul*

de seară, *Literatura și Arta*, revistele *Moldova*, *Femeia Moldovei*, *Columna* fiind edițiile care au susținut publicarea poemelor scrise totalmente altfel decât era îmbăcsită presa de la Chișinău. Editorial debutează cu volumul de poeme *Până la dragoste* (1979). În 1980 prezintă la editură cinci manuscrise de poezii, fiind reținute 10 ani, și văzând lumina tiparului în 1989, în volumul legendar „*Ofrandă omenie*” care-i va aduce renume, Renata Verejanu descoperind că s-a născut poet. În 2006 devine editorul propriului destin, editând peste 70 de titluri de carte de autor: *Virgula amendată*, *Vânzăto-*

rul vârstelor, *Metafora nemuririi*, *Provocați-mă să devin genială*, *La o margine de ieri*, *Pledoariile Renatei Verejanu*, *Plâng flăcările-n mine*, *Iubirea pe toate le vede*, *Înnobilarea acestei lumi*, „*Chișinău-București*, *București-Chișinău*”, *Al cincilea anotimp*, *femeia*, „*a Munci*, *a Iubi*, *a Trăi*”, *Eu am știut să fac din viața mea o sărbătoare*, *Poetul Dintre Milenii*, *Geniul invizibil*, *Opere Alese* (în 12 volume)... cărți de poezii, romane, pledoarii, Interviuuri, Maxime și Cugetări, Nuvele filosofice, Opinii, Portrete, Eseuri... cu care a participat la Saloane Internaționale de Carte de anvergură din republică și de peste frontierele ei, de fiecare dată obținând importante premii.

Autoarea se bucură de Bibliografia „*Poetul metaforei în flăcări - Renata Verejanu*” (editată de Biblioteca municipală B. P. Hașdeu, în colecția „Memoria Chișinăului, 2012/2013, de monografiile „*Geniul invizibil al poeziei moderne. Anul Renata Verejanu*” (2017), „*Poeta Renata Verejanu e mama mea*” (2018, 2020), „*Regina Poeziei*” (2022), *Album „Renata Verejanu. Destin în imagini*” (2021). și multe alte studii și reflecții critice.

Renata Verejanu e membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova din 1990, președinte al Uniunii Internaționale a Oamenilor de Creație din 2018. Este „Om Emerit” al Republicii Moldova.

Victor RUSU

P.S.

Publicația „*Univers Pedagogic Pro*” a fost desemnată, de un grup de experți de la *Academia Europeană a Societății Civile* (autorul și realizatorul proiectului), *Ambasador al culturii*, fiind partener mass-media în cadrul celei de-a X-a ediții a *Festivalului Internațional de Poezie R.V.*”.

Ion Petrovici: Unul dintre cei mai importanți filosofi români

Ion (unii exegeți vin cu prenumele Ioan) Petrovici s-a născut la 14 iunie 1882, la Tecuci, județul Galați. Este unul dintre cei mai importanți filosofi români din prima jumătate a secolului al XX-lea. Mai e și un remarcabil eseist, scriitor memorialist, orator, profesor, om politic. Membru titular al Academiei Române.

După studiile medii făcute la Colegiul Sf. Sava din București, în 1899, se înscrie la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București, avându-i profesori pe Titu Maiorescu și pe Nicolae Iorga. La 1903, absolvă Facultatea de Drept, cu teza de licență *Noua școală penală*. În anul imediat următor (1904), își ia licența în filosofie cu subiectul literar *O problemă de filosofie*, ca ulterior (1905) să devină primul doctor în filosofie al unei universități românești cu teza *Paralelismul psihologic*. În anul universitar 1905 – 1906, frecventează cursuri de filosofie în Germania, audiindu-i pe Wilhelm, Vundt, Hans, Voltelt, Friedrich, Paubak, Alois Rirhe.

În 1906 este numit conferențiar de filosofie la Universitatea din Iași, apoi ajunge profesor suplinitor la Facultatea de Filosofie și Litere din București. Concomitent, colaborează și publică la reviste, precum *Neamul românesc* a lui Nicolae Iorga, *Zburătorul* lui E. Lovinescu, *Viața românească* (unde îl evocă pe Titu Maiorescu). De asemenea, apare cu articole în *Revista de filosofie*, *Vre-mea*, *Adevărul*, *Revista Fundațiilor Regale*, *Convorbiri literare* etc.

Pe parcursul anilor 1920 -1926, este decan al Facultății de Litere și

Filosofie din Iași. În 1932 este invitat la Sorbona și la Academia de Științe Morale și Politice din Paris, în aulele cărora prezintă comunicările *La normalitate en philosophie*, *L'idee*, stabilind colaborări fructuoase cu Paul Gaultier și cu alte personalități notorii ale Franței.

Având o bogată activitate politică, deputat în câteva mandate: între anii 1937 – 1938, devine Ministru al Educației Naționale; Ministru al Culturii Naționale și Cultelor (1941, 1943, 1944). A colaborat constant cu cele mai prestigioase reviste de filosofie din Franța și Germania, devenind cel mai cunoscut filosof român din străinătate. A ținut o serie de conferințe despre Im. Kant, A. Schopenhauer ș.a.

Cărțile demonstrează contribuția sa în domeniul filosofiei: *Cercetări filosofice*, Iași (1907); *Probleme de logică*, Iași (1912); *Introducere în metafizică* (1924); *Studii istorico-filosofice* (1925); *Comemorarea lui Hegel* (1931); *Titu Maiorescu* (1931); *Studii istorico-filosofice, serie nouă* (1943); *În jurul unui aforism a lui Titu Maiorescu* (1947); *Spiritul filosofic în comparație cu spiritul științific* (1972). Apariții de lucrări postum: *Introducere în metafizică* (1998); *Monografie*

istorico-filosofică (1997); *Filosofi contemporani* (1997); *Kant, viața și opera* (1998); *Teoria noțiunilor* (1998); *Schopenhauer* (1999); *Din cronica filosofiei românești* (2005); *Lucrări în alte limbi* (1999); *La connaissance rumaine et le transcendent* (1927); *La philosophie du compromis* (1937).

Ca scriitor, a lăsat volumele *Un colț de viață* (debut editorial, 1902); *Amintiri universitare* (1920); *Momente solenne* (1927); *Figuri dispărute* (1937), precum și două piese de teatru *O sărutare* și *Urmările iertării*.

S-a aplecat cu precădere asupra vieții și operei lui Immanuel Kant. Atitudinea filosofului român față de marele gânditor german este una de admirație, chiar dacă nu era entuziasmat de viziunea kantiană asupra autonomiei individului uman ca ființă cu rațiune.

În cele *Douăsprezece prelegeri universale despre Immanuel Kant* (1936, reeditate la Iași în 1944) autorul ia în dezbatere două direcții principale: 1) Evidențierea originalității gândirii kantiene; 2) Evaluarea actualității ei.

Originalitatea îi apărea lui Ion Petrovici drept „supremă în creația filosofică”, ea exprimându-se nu numai prin „răsturnarea vederilor gândirii comune”, ci și prin unele

„concepții consacrate de tradiția filosofică”. În filosofie, de altfel, e ca și în alte domenii, inovația pare a fi destul de riscantă, deoarece multiple și diverse idei resimțite de contemporani „ca revoluționare” pot să nu reziste probei timpului.

Kant era, în viziunea lui Petrovici, un personaj unic al gândirii omenesti, un „exemplu excepțional de structură spirituală”.

De fapt, o mare parte din introducerea *Prelegerilor* reprezintă „o încercare de sistematizare a unor caracteristici inovatoare” care, după I. Petrovici, ar „distrage filosofia lui Kant”. Se insistă mult asupra interpretării filosofiei drept „corectare a condițiilor de posibilitate ale cunoașterii realității” și cu deosebire asupra așa-zisei „revoluții copernicane” înfăptuite de Immanuel Kant, prezentată într-o manieră care amintește de Titu Maiorescu, în special în „prelegerile consacrate intuițiilor pure ale sensibilității, spațiului și timpului”.

Profesorul din Königsberg va acorda o atenție deosebită dezbaterei a trei concepte fundamentale: criticism, apriorism și idealism transcendent, iar filosoful român insistă asupra distincției dintre ceea ce se numea un „apriorism psihologic” și un „apriorism logic”. În prima variantă e vorba de sublinierea anteriorității structurilor a priori, iar în al doilea caz formele a priori sunt caracterizate drept condiții de posibilitate constitutive gândirii și cunoașterii. Pe de o parte, este o indicație semnificativă, pe care gânditorul român nu o citează în mod ostentativ, pe de altă parte, are une-

le rezerve de a-l urma pe filosoful german în direcțiile pe care le celebra drept trăsături revoluționare ale gândirii kantiene: contestarea posibilității cunoașterii transcendente.

Prelegerile reafirmă un punct de vedere pe care Ion Petrovici l-a formulat acum 100 de ani, și anume că filosofia kantiană rămâne principalul sistem de referință în gândirea contemporană românească, o atmosferă încă puternic impregnată de setea de absolut sau, cum scria I. Petrovici, „o categorie apriorică a conștiinței filosofice contemporane”.

În prezentarea filosofiei practice a lui Immanuel Kant, I. Petrovici, la drept vorbind, nu se prea simte în largul său, devenind mai puțin personal și mai narativ, iar obiecțiile și rezervele sale sunt din cele care pot fi întâlnite la mai mulți dintre criticii lui Kant care, chipurile, nu ar fi acordat „locul cuvenit sentimentelor și emoțiilor în viața morală și religioasă”.

La finele celor 12 prelegeri ale sale, Petrovici sublinia următoarele: „Kant este un exemplu excepțional de structură spirituală, la care aplecarea puternică spre o linie mediană este întovărită de originalitate și strălucire, iar bunul simț echilibrat se asociază cu o putere de invenție uimitoare”. Altfel spus, Immanuel Kant a fost un Om cu minte lumina-tă și inimă curată.

Dumitru PASAT

(va urma)

SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

Efrem Enăchescu a fost ultimul Mitropolit al Basarabiei românești de până la ocupația sovietică din anul 1944.

În luna mai a.c. s-au împlinit 130 de ani de la nașterea sa pământească.

Preotul Mitropoliei Basarabiei și doctorul în teologie Viorel Cojocaru, cercetătorul și scriitorul Ștefan Sofronovici, precum și subsemnatul, zmulgându-i numele din zgura uitării, au evidențiat faptele vrednicului Păstor de suflete creștin la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” din Chișinău.

Ștefan Sofronovici a fost în perioada 1993-1994 primul cancelar al Mitropoliei Basarabiei. El a menționat că la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” vin și elevi, și profesori, așa cum Mihai Eminescu spunea că Biserica Ortodoxă este „maica spirituală a neamului românesc”.

Preotul Viorel Cojocaru din cadrul Mitropoliei Basarabiei a mulțumit Centrului pentru că nu a uitat de activitatea misionară a Mitropolitului Efrem Enăchescu, care după Mitropolitul Gurie Grosu a continuat românizarea vieții bisericești, cunoscând foarte bine atât preoții și călugării, cât și pe creștinii locului.

A studiat și în Franța, la Montpellier. A fost iubit de basarabeni, deși s-a aflat prea puțini ani la cârma Bisericii Ortodoxe Române dintre Nistru și Prut.

În Jurnalul său, preotul Paul Mihail scrie despre 250 de preoți uciși

în anul 1941, când rușii au intrat mișelește în Basarabia. Aceștia sunt sfinți, care au murit pentru Hristos. La dezvelirea Turnului Dezrobirii Basarabiei, Mitropolitul Efrem mulțumea Domnului că l-a trimis să reanimeze o eparhie frântă.

Fiind prezent la inaugurarea Muzeului bisericesc din Basarabia, Mitropolitul Efrem Enăchescu a declarat că România nu a uitat de acest spațiu istoric al ei, demonstrând el însuși, prin fapte elocvente, acest lucru.

Subsemnatul am menționat că acum Mitropolia Basarabiei trăiește o primăvară precece, o înmugurire care se va transforma, în scurt timp, într-o primăvară a creștinătății.

Alegerea acestei personalități din Calendarul Național 2023 pentru a fi comemorată a fost ca un îndemn mateevician de „a șterge sli-nul, mucegaiul al uitării-n care mai gem” încă multe nume importante ale Neamului nostru.

Nevoit să ia calea refugiului, Mitropolitul Efrem, ca și majoritatea învățătorilor, medicilor, preoților basarabeni, avea gândul că se va întoarce în timp foarte scurt de peste Prut, dar acel timp de ocupație, din anul 1944, a durat tocmai până în anul 1991.

Mitropolitul Efrem a urmat, într-un fel, plecarea predecesorului său, Mitropolitul Gurie, cu care și-a înălțat sufletul la Domnul din aceeași Mănăstire, Cernica.

Cu stoicism și cu încredere i-a continuat lucrarea păstorească și nu

a lăsat candelă stinsă în Basarabia după ce Mitropolitul Gurie nu a mai fost în rang de Ierarh.

Calea Mântuitorului, plină de suferințe și spini, a fost urmată de mai mulți preoți basarabeni, modelul jertfelnic suprem fiind trăit de ei cu pregnanță, ca dovadă că viețile lui Gurie Grosu, Serafim Dabija, Mina Dobzeu, Mina Țăruș, Alexandru Baltaga, Vasile Țepordei etc. fac parte din matricea sangvinică a poporului român.

Mihai Eminescu spunea că „unele lucrări sunt necesare, ba chiar mântuitoare”.

O calitate importantă e cea a Memoriei, care trebuie perpetuată în viața fiecărui elev și student.

Mitropolitul Efrem Enăchescu a scris și cărți, apreciate de Părintele Arsenie Boca care, având mai multe daruri și haruri de la Dumnezeu, nu lăuda pe oricine.

Mitropolitul Efrem Enăchescu – păstrătorul de candelă aprinsă în Basarabia

Spre sfârșitul evenimentului de comemorare, Ștefan Sofronovici și subsemnatul au dat citire și unor poezii proprii, la temă, din cărțile lor, dar și scrise de Spiritul tutelar al Centrului nostru, Mihai Eminescu, în cheie creștin-ortodoxă.

Preotul Viorel Cojocaru a continuat, învățându-ne că noi „nu plecăm în eternitate, ci doar în re-paos, până la revenirea Domnului Hristos. Eroii neamului nostru sunt comemorați în ziua Înălțării la cer a Mântuitorului Hristos. Ei și-au vărsat sângele pentru Țară, pentru Neam, pentru Hristos. Lor să ne rugăm ca să ducă mai departe Cupa Răbdării noastre și să fim iertați de păcatul uitării de Dumnezeu, în care, mulți dintre noi, mai trăim.

Avem atâtea modele autentice de sfinți, care merită a fi urmate. Nu căutați like-uri, ci urmați modelele nemuritoare de sfinți”, ne-a îndemnat la final preotul Viorel Cojocaru, binecuvântându-ne gândul și fapta.

Traian VASILCĂU, cercetător științific, Centrul Academic Internațional „Eminescu”

P.S. Date succinte despre cel comemorat: S-a născut în 1893 în Zăvoienui Vâlcei. Frate în mănăstirea Frăsinei (1908), călugărit la Stănișoara, cu numele Efrem (1910), mai târziu trecut la Cozia, unde a fost hirotonit ierodiacon și ieromo-

nah. Studii la Seminarul Central din București (1912-1920), spiritual la Seminarul „Sf. Nicolae” din Râmnicu Vâlcea (oct. 1921 – mai 1923), stareț la mănăstirea Cozia (aug. 1922 – ian. 1928), director al școlii de cântăreți de la Cozia (1925 – 1928), arhimandrit (1923). Își continuă studiile la Facultatea de Teologie din București (1923-1928), cu specializare la Montpellier (1928-1930). Profesor – un timp director – la Seminarul „Sf. Nicolae” din Râmnicu Vâlcea (1930-1933) și exarh al mănăstirilor din eparhia Râmnicului (1930-1936), slujitor la catedrala patriarhală și exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Bucureștilor (1936-1938). În februarie 1938 a fost ales arhiepiscop vicar cu titlul „Tighineanul” și numit locțiitor de arhiepiscop al Chișinăului (1938-1943); la 12 ianuarie 1944 e ales Arhiepiscop al Chișinăului și Mitropolit al Basarabiei, dar în curând a fost nevoit să se refugieze. Mai târziu redevine spiritual, dar, de astă dată, la Internatul teologic din București (1947 – 1948), și stareț la Cernica (până în 1952).

Patriarhul Nicodim a încercat să-l reabiliteze în fața noilor autorități politice, numindu-l spiritual al Internatului Teologic din București. Dar regimul comunist l-a condamnat la pensionare, Mitropolitul Efrem viețuind la Mănăstirea Cernica până în ultima sa clipă de pe pământ.

T.V.

ATRAGEREA ȘI MENȚINEREA ELEVILOR ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL: ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

(Maria Montessori)

Problematika educației dobândește în societatea contemporană noi conotații, date mai ales de schimbările fără precedent din toate domeniile vieții sociale. Accentul trece de pe informativ pe formativ. Educația depășește limitele exigențelor și valorilor naționale și tinde spre universalitate, spre patrimoniul valoric comun al umanității. Un curriculum unitar nu mai poate răspunde singur diversității umane, iar dezideratul educației permanente tinde să devină o realitate.

În orice domeniu este necesar să cunoști materialul de prelucrat, astfel încât să poți utiliza uneltele adecvate pentru finalitatea dorită. În domeniul educației această identificare trebuie făcută foarte atent, cu atât mai mult cu cât „materialul” este unul uman, prin urmare individual, de cele mai multe ori chiar imprezvizibil.

Actualele activități instructiv-educative sunt centrate pe această individualitate a tinerilor, de unde și nevoia de a utiliza metode variate de predare, selectate atent, în funcție de personalitatea și nevoile celor care urmează a fi „prelucrați”. Astfel, în activitatea didactică este indicat să putem identifica din timp elevii cu un potențial crescut sau scăzut în diferite domenii de activitate.

În fiecare școală se urmează un curriculum unitar; prin curriculum unitar se înțelege rutina cursurilor care are ca finalitate o examinare publică (teste naționale, bacalaureat). Prin urmare, elevii învață mult pentru a avea rezultate bune și a promova. Dar este suficient în ceea ce privește formarea personalității tinerilor, a celor care vor participa activ la cerințele societății ac-

tuale? Să presupunem că există un elev care are rezultate foarte bune, dar nu se poate exprima liber, este emotiv; în acest caz elevul va trebui, pe viitor, să aplice pentru un loc de muncă, să participe la diferite interviuri la care, cel mai probabil, va fi respins. Mai sunt și cazurile elevilor cu un potențial crescut față de învățatură, dar care sunt total dezinteresați de activitățile în aer liber, prin urmare sunt inactivi din punct de vedere fizic. Pe lângă studiu, tinerii trebuie să mai fie și conștienți de lumea exterioară și de ce se întâmplă în jurul lor. Cu alte cuvinte, dezvoltarea individului trebuie să se facă pe cele două planuri: intelectual și fizic.

Examenele și studiile sunt doar o parte care trebuie completată de alte componente pentru a forma o personalitate integrabilă în această societate competitivă. Astfel, complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare, iar parteneriatul educațional, ca set de intervenție complementară, apare ca o necesitate.

Activitățile extracurriculare sunt variate, astfel încât tinerii pot fi implicați, în funcție de interesele fiecăruia. Nu este necesar ca elevii să exceleze în aceste activități, atât timp cât la sfârșit asimilează niște experiențe noi care îi vor ghida mai departe.

Activitățile extracurriculare reprezintă un element prioritar în politicile educaționale, întrucât au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalității tânărului, asupra performanțelor școlare și asupra integrării sociale în general. Participarea la activități extracurriculare structurate, organizate de școli, spre deosebire de participarea la activități nestructurate, se asociază cu rezultate pozitive în ceea ce privește dezvoltarea adolescenților: *performanță și rezultate școlare mai bune, coeficienți de abandon școlar mai scăzuți, o stare psihologică mai bună, incluzând un nivel de stimă de sine mai înalt, mai puține griji privind viitorul și un sentiment redus de izolare socială, un grad mai scăzut de abuz de alcool și droguri. Activitățile extra-*

Adela SLĂNINĂ,
profesoară de discipline
tehnologice,
grad didactic I,
Colegiul Național de Comerț
al ASEM

curriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Activitatea extracurriculară este o componentă educațională valoroasă și eficientă, căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare atât în modul de realizare a activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă, care să permită stimularea creativă a elevilor.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socioculturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii – pregătirea copilului pentru viață.

La finele semestrului I, în cadrul proiectului educațional cu participare internațională, desfășurat de către CNC al ASEM în parteneriat cu Lice-

ul Tehnic „Mihai Viteazul” din Oradea, județul Bihor, România, a avut loc activitatea extracurriculară cu tema „Grădini suspendate: acoperișul verde al orașului”, un concurs de promovare a unor idei de afaceri verzi, care să încurajeze protejarea mediului înconjurător și extinderea spațiilor verzi în mediul urban. Punctul de plecare în alegerea acestei activități a fost **dorința elevilor de a escalada piscul ineditului**, de a trece de la teorie la activități practice, manifestând interes, curiozitate, imaginație, creativitate, activități în cadrul cărora elevii se simt în largul lor. Au ales să participe în cadrul proiectului din mai multe motive, și anume: doresc să se implică, să locuiască într-un oraș mai verde, cu aer curat, cu sol fertil și sănătos, iar calitatea vieții oamenilor să fie mai bună. Obiectivul principal este despre oameni și cum se pot conecta cu natura, despre beneficiile plantelor pentru sănătatea urbană. Pentru protejarea mediului înconjurător și extinderea spațiilor verzi în mediul urban, elevii și-au propus să realizeze o machetă, prin care să reprezinte un bloc de locuit cu o grădină pe terasă, o grădină la sol și un spațiu de odihnă pentru locatari.

Obiectivele proiectului, enunțate mai sus, s-au orientat spre domeniul educației pentru voluntariat în rândul elevilor, în vederea conștientizării și exercitării cetățeniei europene active. Prin implicarea elevilor, după puterile lor, în activități de voluntariat, le dezvoltăm responsabilitatea și sensibilitatea față de semenii lor, stima de sine și devotamentul față de ideile civice.

La **elaborarea acestui proiect** s-a ținut cont de faptul cum ar vrea să arate orașul ideal pentru ei. Elevii au proiectat, au pictat și și-au imaginat cum ar arăta orașul ideal în viziunea lor. Mai multă culoare, spații verzi, parcuri de distracție, clădiri ale viitorului, cu mai puține autostrăzi, mai multe biciclete, case mai mici și foarte colorate, de diferite forme, avioane ecologice sau case în copaci - sunt câteva din propunerile, unele simple, altele mai îndrăznețe, pentru orașul imaginat de elevi. Fotografii și machete realizate în cadrul proiectului exprimă nevoia elevilor pentru mai multă culoare, verdețură și imaginație, dar și pentru mai puține mașini și șantiere.

Inițial, a fost întocmit **portofoliul proiectului** cu fotografii, o prezentare PPT cu activitățile desfășurate, un poster în care elevii s-au axat pe următoarele aspecte: **Blocul de locuit** - au realizat blocul de locuit din materiale care să țină cald iarna și răcoare vara; **Pereții** - pereții verzi amplasați pe bloc sunt compuși dintr-un ansamblu de plante așezate pe verticală și care contribuie la purificarea aerului; **Grădina de pe terasă** - pe lângă grădinile dezvoltate pe sol, proiectul implică realizarea de grădini pe acoperișul clădirilor. Astfel, locatarii unui bloc își pot produce propriile legume pe terasa blocului, folosind paturi de legume construite pe verticală, respectând principiile permaculturii; **Grădina de la sol** - spațiul din jurul nostru poate fi interpretat ca o uriașă grădină terapeutică, de la care avem așteptarea de a ne oferi liniște și a diminua stresul generat de mediul urban; **Spațiu de odihnă** - reintegrarea agriculturii în mediul urban are nenumărate beneficii (sporirea calității vieții; ameliorarea calității aerului; oferă locuri de recreere; promovează biodiversitatea; diminuează poluarea fonică produsă de traficul aglomerat prin plantarea unor perdele de arbori).

Finalitatea proiectului a constat în realizarea unei machete, a unei prezentări PPT și a unor fotografii cu aspecte din timpul derulării proiectului. Oamenii care își asumă un spațiu pot genera schimbarea, cum ar fi îngrijirea spațiilor verzi din jurul blocului. Foarte important este ca elevii, copiii să fie implicați încă de la vârste fragede pentru a înțelege cât de important poate fi un copac sădit de ei la zece ani, odată cu trecerea timpului, pentru reducerea poluării aerului.

Evaluarea proiectului s-a realizat prin raportarea la obiectivele sale, la rezultatele scontate, la faptul ca elevii să gândească în mod critic și să înțeleagă mai bine ce înseamnă spațiul urban și viața într-un oraș mare.

Avantajele definerii pentru proiectul educativ „Grădini suspendate: acoperișul verde al orașului” se rezumă la:

- creșterea abilităților de comunicare și relaționare între elevi și cadre didactice;
- largirea orizontului de preocupări adolescentine;
- creșterea prestigiului colectivului de cadre didactice și al școlii în rândul comunității locale;
- consolidarea competențelor elevilor și ale cadrelor didactice de a lucra în echipă.

Pornind de la avantajele menționate, ne-am dori să acceptăm rolul decisiv al lucrului în echipă în cadrul unității de curs „Organizarea spațiilor de producție”, metodă care generează creșterea randamentului școlar, prin stimularea spiritului de cooperare și competiție. Situația respectivă incită puncte de vedere diferite și îl obligă pe discipol să-și formuleze propriile argumente, pentru a evita contradicțiile inerente relațiilor cu ceilalți. Astfel, competiția generează și întreține tendința de funcționare a unui climat stimulat în cadrul colectivului. Acest context de activitate stimulează controlul reciproc dintre elevi și spiritul de inițiativă; fiecare membru al grupului își expune liber părerea, câștigând siguranța de sine, și are posibilitatea să se transpună în situația celorlalți, comparându-se cu ei. Fără a desconsidera individualitatea elevului, această metodă valorifică avantajele muncii școlare și extrașcolare în grup, asigurând condițiile necesare pentru o organizare eficientă, asociată cu disciplina. Concomitent, munca în grup certifică aspectul social al învățării, urmărind dezvoltarea comportamentului social al elevului, orientat spre binele dăruit aproapelui.

Prin urmare, **elevii trebuie încurajați să participe** la activitățile educative, să se implice activ, cu plăcere și bucurie spontană în ceea ce fac. În concluzie, putem menționa că activitățile extrașcolare generează relații de prietenie și ajutor reciproc între elevi, educă simțul responsabilității și o atitudine justă față de scopurile urmărite. Important este ca elevii să fie antrenați nu numai în desfășurarea unor asemenea activități, ci și în inițierea și organizarea lor. Valorificarea activităților extrașcolare în practica educațională ar trebui să se producă sistematic și cu mai multă eficiență, pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

În final, atât activitățile curriculare, cât și cele extracurriculare nu trebuie doar să-i educe pe tineri în spiritul societății actuale, ei trebuie să fie învățați și să se adapteze. Astfel, ei vor fi pregătiți pentru o lume care nu va mai fi „a noastră”, ci va fi „a lor”.

O MÂNĂ ÎNTINSĂ SPRE ȘCOLILE MICI

Parteneriatul școală - familie - comunitate reprezintă o problemă actuală importantă, reliefată de diferite documente de politică educațională la nivel național și internațional și de cercetările în domeniul educației, conform căreia autoritățile publice locale, comunitatea, părinții sunt considerați parteneri principali și beneficiari ai procesului de învățământ. De menționat că toate problemele apărute în procesul educațional trebuie să devină o preocupare a acestor factori decizionali, or, deciziile majore din învățământul preuniversitar urmează a fi luate prin consultarea structurilor asociative reprezentative ale autorităților publice locale, ale părinților, care sunt implicați în elaborarea ofertei educaționale a unității de învățământ, prin participarea la organizarea programelor „Școală după școală” și în stabilirea curriculumului la decizia școlii.

În context, aș dori să explic ce înseamnă, de fapt, parteneriatul. Cred că toți dintre noi am putea defini această noțiune: asocierea între doi sau mai mulți parteneri în atingerea unui scop comun. Suntem în perioada când instituțiile mici din

instanța a avut ocazia de a întâlni oameni cu inimă mare. Ambasada Poloniei a fost ca o oază pentru noi, oferindu-ne suma de 18.000 euro pentru reparația acoperișului sălii sportive a gimnaziului. Ca și orice ofertant de proiect, ambasada Poloniei a dorit și contribuția instituției. Gimnaziul, neavând cu ce acoperi partea financiară, a cerut ajutor de la Consiliul raional, care a oferit suma de 200.000 lei. Cu ajutorul acestor doi parteneri, am reușit să ne realizăm visul: acoperișul sala sportivă. Administrația gimnaziului, întreg colectivul didactic vine cu profundă mulțumire către Ambasada Poloniei și Consiliul raional Cantemir, grație cărora am reușit să soluționăm o problemă vitală, importantă a comunității.

Rămânem cu speranța că aici nu se va încheia parteneriatul tripartit - Gimnaziul „Grigore Vieru” - Ambasada Poloniei - Consiliul raional Cantemir.

Valentina CARP,
director,
IP Gimnaziul „Grigore Vieru”,
s. Coștangalia,
raionul Cantemir

ACTIVITÉ EXTRASCOLAIRE

„LES LANGUES – UN ARC-EN-CIEL”

Objectifs :

- sensibilisation du public à l'importance de l'apprentissage des langues étrangères ;
- diversifier l'éventail des langues apprises afin d'accroître le plurilinguisme et la compréhension interculturelle ;
- promouvoir la diversité linguistique et culturelle de l'Europe, qui doit être préservée et encouragée.
- Les citoyens européens sont invités à apprendre le plus de langues possible, à tout âge, à l'école comme en dehors.

P1: Bonjour à tous et à toutes !

P2: Nous nous sommes rassemblés aujourd'hui pour célébrer, comme chaque année, la journée européenne des langues.

P1: On a appelée notre fête „ Les langues - un arc-en-ciel ”

P2: C'est une belle occasion de montrer la beauté des langues, l'importance de les apprendre et de promouvoir le patrimoine linguistique de l'Europe.

P1: La diversité linguistique est une voie vers une meilleure compréhension interculturelle.

P2: Nous allons commencer notre fête par la chanson qui promeut notre langue, la langue roumaine.

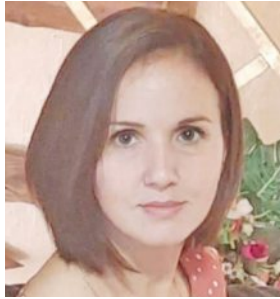
P1: On invite sur la scène la chorale de notre école avec l'hymne „Limba noastră ”.

(La chorale „ Limba noastră ” P'hymne)

P2: La journée européenne des langues mets en avant :

P1: la riche diversité linguistique de l'Europe qui doit être maintenue et encouragée.

P2: La nécessité de diversifier la

Inga PLOP MUTRUC,
profesoară de limbă franceză,
la Colegiul de Arte
„Nicolae Botgros”;
IPLT „Constantin Stere”,
mun. Soroca

gamme de langues apprises, incluant des langues moins répandues, qui se traduit en plurilinguisme

P1: Maintenant nous vous proposons une gamme de belles chansons.

P2: „ Une langue un arc-en-ciel”, interprétée par

Une langue arc-en-ciel

Parler pour dire ou ne rien dire
Ou bien chanter pour le plaisir
Toutes les langues sont belles
Toutes les langues sont belles
Mais il reste à imaginer

P1: Размовлять мову сусідней страны это значит её уважать.

„Наша мова”/ „Notre langue”,
une chanson ukrainienne,
interprétée par....

„Наша мова”,

Мова моя українська, чудова,
Віра й надія у кожному слові!
Мова моя - це поляна
квітка!

Мова моя - це зоря світанкова!
Мова - то квітка Святої землі,
Нею говорять дорослі й малі!

Присні:

Творить народ її кожен віками!
Рідної мови навчайся від мами!
Пісню бабуся мені коліскову
Ладібно й ніжно співає про
мову!

Мова співуча, жива і барвіста!
Мова моя, як коштовне
намисто!

Ти бережи, немов ока зіницю!
Хай джерелом вона чистим
іскриться!...

P2: „ Răsai”, interpretează....

Dragu-mi-i a te cânta,
Scrisule venit din stele.
Orice literă a ta
Ca pe ochii maicii mele
Dornic o sărut...

P1: La journée européenne des langues pour les élèves est l'occasion de s'ouvrir à d'autres cultures, traditions et langues qui ne sont pas habituellement présentées en classe

P2: Pour entrer dans le monde de la culture nous allons assister à quelques traditions.

P1: À la fin de la noce moldaves, le moment où la mariée finira de porter les vêtements blancs. Ce sont ses amies qui l'aide et qui lui chantent en lui proposant dire adieu aux choses qui l'ont liée de son foyer parental.

„Ia-ți mireasă ziua bună” -
petite scène de noce
„La Ronde” - danse moldave

P2: Maintenant écoutons une berceuse ukrainienne et admirons une danse d'Ukraine !

„Berceuse” - danse ukrainienne

P1: Mais qu'est-ce que signifient les traditions pour les Français?

P2: Voyons !!!

Les traditions pour les Français, présentation vidéo. Danse française

P1: La langue est la feuille de route d'une culture. Elle nous indique d'où vient et où va son peuple.

P2: Et oui, la connaissance des langues est la porte de la sagesse.

P1: „РІДНА МОВА”
рécitées par et
„ Notre langue ” récitées
par

РІДНА МОВА

(В. Терен)

Як то гарно, любі діти,
У вікно вам виглядати!
В ньому все: тополі,
квіти,
Сонце й поле біля
хати...

Notre Langue
(fragment)

Notre langue naquit aux lèvres des Gaulois.

Ses mots sont caressants,
ses règles sont sévères,
Et, faite pour chanter les gloires
d'autrefois,
Elle a puisé son souffle aux re-
frains des trouvères....

P2: Grâce aux langues, on est chez soi partout.

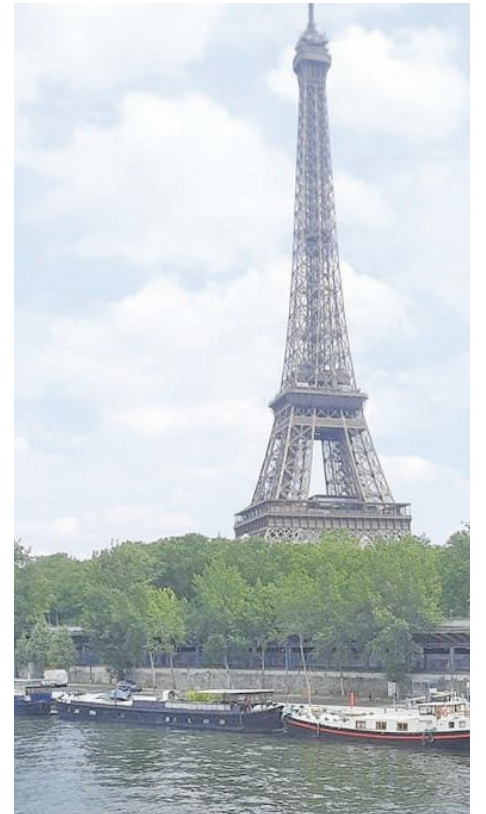
P1: Nous chantons la même langue, nous souffrons dans la même langue, nous nous taisons dans la même langue. C'est ce que la poésie de Grigore Vieru nous dit.

P2: va recita poezia „ În limba ta ”, de Grigore Vieru.

„În limba ta”

(Grigore Vieru)

În aceeași limbă

Toata lumea plânge,
În aceeași limbă
Râde un pământ,
Ci doar în limba ta
Durerea poți s-o mângâi,
Iar bucuria
S-o preschimbi în cânt...

P1: Les langues sont un arc-en-ciel qui unit les heureux et les tristes, les pauvres et les riches, les grands et les petits.

P2: En vous souhaitant de la santé, de la paix et du bonheur, nous vous remercions pour votre attention !

P1: Au Revoir et à bientôt !!!

Prima vizita la Lipcani, după 100 de ani, a unui descendent al familiei Schekman

La 21 septembrie 2023, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani a fost gazda unui eveniment de excepție - revenirea la baștină a dlui profesor Randy W.Schekman, celebru savant contemporan de la Universitatea California/Berkeley, Departamentul de Biologie Moleculară și Celulară, SUA, Laureat al Premiului Nobel pentru Medicină (2013) și Membru de Onoare al AȘM (2021).

La invitația Academiei de Științe a Moldovei, dl Schekman a decis să viziteze Republica Mol-

dova. Aici, la nordul republicii, cu aproape 100 de ani în urmă, au trăit rudele sale. Străbunicii

după mamă sunt înmormântați în orașul Lipcani, raionul Briceni.

Vizita savantului în Lipcani a început cu un discurs în Colegiul „Gheorghe Asachi”, unde a fost întâmpinat cu căldură și cu un program de cântece și dansuri populare, prin care au fost valorificate tradițiile și obiceiurile naționale.

Dl Ion Tighineanu, academi-cian, președintele Academiei de Științe a Moldovei, a menționat

importanța vizitei dlui Schekman în țara noastră, apoi a înmănat cadrelor didactice diplome de onoare.

Această vizită a creat un moment deosebit în Colegiul „Gheorghe Asachi”, în orașul Lipcani și în întreaga comunitate. Profesorul Randy W.Schekman este un model de urmat pentru elevi, pentru realizările sale deosebite în domeniul științific. Cu o carieră bogată în cercetare și cu recunoașterea prin Premiul Nobel, el inspiră tinerii să

urmeze calea științei și să persevereze în căutarea cunoașterii. De asemenea, prin onorarea legăturilor sale cu Republica Moldova și prin implicarea în evenimente culturale și educaționale, el arată importanța conectării cu rădăcinile și cu comunitățile din care provenim. Acesta este un exemplu extraordinar de cum educația, cercetarea și respectul pentru tradiții pot merge mână în mână, pentru a aduce contribuții semnificative societății.

A fost lansat un album dedicat campionului olimpic Tudor Casapu

Un eveniment cultural, dedicat lansării de carte și împlinirii a 60 de ani de la nașterea lui Tudor Casapu, s-a desfășurat recent la Chișinău. Înainte de toate, este de menționat că protagonistul acestor rânduri, o personalitate cu alese calități sufletești și un halterofil de excepție, s-a învrednicit de cea mai înaltă distincție posibilă în lumea sportului, prin adjudecarea medaliei de aur la Jocurile Olimpice de la Barcelona 1992, fiind până în prezent unicul sportiv al Moldovei independente care a reușit să escaladeze vârful olimpic. De asemenea, Tudor Casapu este campion mondial (1990) și medaliat cu bronz la Europene (1991), dar și unicul campion olimpic din Moldova la o probă individuală.

Și iată, ca o încununare și deosebită prețuire a acestor realizări remarcabile, în data de 18 septembrie a.c., chiar de ziua de naștere a omagiatului, în cadrul unui eveniment festiv a fost lansat albumul „Campion pentru eternitatea neamului” (autori Eduard Ciobanu și Iulian Bogatu). Lucrarea este o retrospectivă despre Eroul propriei vieți, care va rămâne un ideal demn de urmat pentru tână generație, prin dârzenia plină de forță și prin curajul său, însușiri demonstrate atât pe tărâmul sportului de performanță, cât și în lupta cu vicisitudinile mari ale vieții care i-au ieșit în cale.

În semn de înaltă prețuire, la festivitate au fost prezenți: Andrei

Pavaloi, șeful adjunct al Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului Municipal Chișinău; Nicolae Juravski, președintele Comitetului Național Olimpic și Sportiv, dublu campion olimpic la canoe; Larisa Popova, campioană olimpică la canotaj; Mihai Ciobanu, interpret, Artist Emerit al Republicii Moldova; Marin Robu, medaliat cu argint la Campionatele Mondiale de haltere ce au avut loc în această lună de septembrie la Riad (Arabia Saudită); alte personalități marcante din diferite domenii, promotore ale imaginii sportului internațional și autohton.

„Sunt onorat să fiu alături de Dvs. în această frumoasă zi anivers-

sară. Sunteți un exemplu demn de urmat pentru generațiile de atleți în formare, prin rezultatele obținute și activitatea pe care o desfășurați în domeniul managementului sportiv. Puteți să contați cu încredere pe susținerea Direcției Generale Educație, Tineret și Sport, căci împreună, prin eforturi cumulate, reușim mai multe”, a specificat Andrei Pavaloi.

La rândul său, Eduard Ciobanu, președintele Asociației Presei Sportive din Moldova și moderatorul evenimentului, a subliniat că „Tudor Casapu este un om de o mare valoare atât pe plan profesional, cât și moral. Este primul dintre sportivii noștri de frunte care au făcut să vibreze de mândrie și entuziasm inimile noastre, izbânda lui sportivă fiind de fapt cea mai splendidă victorie a unui reprezentant al Moldovei, stat devenit independent cu puțin timp înainte de triumful său. Iar acest proiect vine să-și aducă contribuția în vederea păstrării, în memoria generațiilor viitoare, a reușitelor îndeplinite de marii noștri campioni, adevărați eroi ai neamului.”

De fapt, realizările lui Tudor Casapu nu se rezumă la activitatea de performer, căci începând din anul 2003 a fost conducător al Federației de Haltere din Republica Moldova, actualmente fiind președinte de onoare al acestui for. Grație muncii depuse prin eforturi fără precedent a creat acea infrastructură necesară selecției și cultivării tinerelor talente, împărțându-și în același timp inestimabila experiență prin activitatea de antrenor.

Vom mai remarca că pentru echipa redacțională a fost o mare onoare, dar și bucurie să se afle aproape de marele campion și să se împărtășească de colaborarea cu un adevărat făuritor de istorie al sportului național. Tudor Casapu este nu doar un rarism și mare talent în sport, ci și un om de omenie, cu calități pedagogice la fel de rare în ziua de astăzi ca și suprema performanță olimpică: mă refer aici la caldă lui modestie, entuziasmul fierbinte și raționamentul lucid, plin de înțelegere și îngăduință.

Profitând de ocazie, colectivul săptămânalului *Univers Pedagogic pro* îi urează eternului campion Tudor Casapu – ce ar putea să-i urreze unei personalități împlinite din toate punctele de vedere? – să aibă parte de sănătate, de mulți ani și toți buni. Să ne trăiți, Maestre!

Cristi DINU

Italia – campioană europeană, Moldova își păstrează locul în Divizia de elită

Reprezentativa națională de fotbal pe plajă a Moldovei a învins în ultimul meci din faza play-out a Diviziei A – selecționata Azerbaidjanului, în cadrul Euro Beach Soccer League 2023 (echivalentul Campionatului European), turneu desfășurat în perioada 19-24 septembrie la Alghero (Italia). Timpul regulamentar s-a încheiat cu scorul de 4-4, echipa câștigătoare stabilindu-se la loviturile de departajare (4-1 pentru tricolori). Astfel, discipolii antrenorului Ruslan Pernai s-au clasat pe poziția 13, păstrându-și locul în elita fotbalului pe plajă european.

Formația noastră a evoluat în următoarea componentă: Ruslan Istrati, Dumitru Graur, Nicolae Garanovschi, Grigore Cojocari, Nicolae Ignat, Artiom Turta, Alexandru Sirghi, Alexandru Eremia, Eugeniu Borovschi, Toader Vieru, Stanislav Moraru, Ion Canciuc.

Reamintim că în faza play-out, selecționata Moldovei a pierdut în fața Greciei: 2-2, 4-5, la loviturile de departajare. Apoi moldovenii s-au impus în meciul cu Franța: 3-2. Anterior, în etapa grupelor, Moldova a cedat în fața Belarusului (1-9), viitoarea medalieată cu bronz, după care a fost surclasată de viitoarea campioană europeană, Italia, echipa gazdă obținând victoria cu un categoric 8-2. În al treilea său meci din grupa A, echipa noastră a trecut cu 5-3 de Grecia.

În finala mare, Italia a dispus cu 5-4 de Spania, iar în partida pentru medaliile de bronz Belarus a învins la limită Portugalia, scor 6-5.

Iulian BOGATU

AVIZ

Stimați psihologi!

Departamentul Psihopedagogie, Psihologie și Management Educațional din cadrul Centrului de Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, vă invită, în perioada 02.10.2023 - 28.10.2023, la programul de perfecționare Psihologie (10 credite). La solicitare, beneficiarii au posibilitatea de a acumula alte 10 credite pentru modulele Psihopedagogie, TIC în educație și Branding profesional.

Doritorilor de a se înscrie la program, Vă propunem să completați Formularul de înscriere: <https://forms.gle/jSFV7EzGk3rEJEkV9>
Pentru informații detaliate ne puteți contacta la tel: 067288528

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4
E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 10060.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic
REPORTERI ▶ Iulian Bogatu, Silvia Țurcan
CORECTOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ▶ Iurie Babi

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741
„Moldpresa Grup” SRL
Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>